

Arbetsmarknadsdepartementet

Villkor m.m. för medverkan i pilotverksamheten

Bakgrund

Regeringen beslutade den 16 februari 2012 skrivelsen En samordnad och långsiktig strategi för romsk inkludering 2012–2032 (skr. 2011/12:56). Den tjugoåriga strategin görs inom ramen för den minoritetspolitiska strategin och ska ses som en förstärkning av minoritetspolitiken. Det övergripande målet är att den rom som fyller 20 år 2032 ska ha likvärdiga möjligheter i livet som den som är icke-rom. De då tjugoåriga romernas rättigheter bör tas till vara inom ordinarie strukturer och verksamhetsområden i lika hög grad som rättigheterna för tjugoåringarna i den övriga befolkningen. Målgruppen för strategin är framför allt de romer som befinner sig i ett socialt och ekonomiskt utanförskap och är utsatta för diskriminering. Kvinnor och barn är särskilt prioriterade.

Regeringen har i skrivelsen angett att verksamhetsansvariga myndigheter och kommuner för att uppnå resultat måste vara delaktiga och ta ett eget aktivt ansvar för att i sin ordinarie verksamhet uppmärksamma och säkerställa romers tillgång till sina rättigheter. Inledningsvis kommer arbetet med strategin att koncentreras till ett antal kommuner i en pilotverksamhet.

I skrivelsen anges också att ett antal myndigheter bör få i uppdrag att bättre beskriva situationen i dag för romer avseende utbildning, bostad, hälsa och social omsorg och trygghet. Dessa nulägesbeskrivningar bör göras i de kommuner som ska delta i pilotverksamheten för att sedan dels kunna ligga till grund för återkommande uppföljningar i dessa kommuner, dels utgöra underlag för utformningen av den framtida nationella uppföljningen av den tjugoåriga strategin.

Länsstyrelsen i Stockholms län har den 29 mars 2012 fått i uppdrag att bl.a. ansvara för att samordna och följa pilotverksamheten (A2012/1193/DISK). Statens skolverk (A2012/1387/DISK) och Arbetsförmedlingen (A2012/1386/DISK) har också fått i uppdrag att samverka med kommunerna i pilotverksamheten och att i samråd med Diskrimineringsombudsmannen och romer bidra till att förbättra romers situation särskilt när det gäller utbildning och arbete. För pilotverksamheten gäller det övergripande målet för strategin liksom de verksamhetsmål som anges i skrivelsen.

I uppdraget till Skolverket ingår bl.a. att tillse att lämplig utbildning görs tillgänglig för att utbilda brobyggare i förskola, förskoleklass och grundskola i de kommuner som ingår i pilotverksamheten i syfte att förbättra den romska minoritetens utbildningssituation.

I skrivelsen anges också att användningen av hälsokommunikatörer med romsk språk- och kulturkompetens bör prövas i kommunerna inom pilotverksamheten i samarbete med ett antal landsting.

I uppdraget till Länsstyrelsen i Stockholms län ingår att ansvara för att en extern utvärdering sker av pilotverksamheten och att planeringen av utvärderingens genomförande integreras i planeringen av de åtgärder som ska vidtas i pilotverksamheten. I skrivelsen anges att syftet med utvärderingen är att kunskapen ska kunna öka om vad som fungerar bra och mindre bra vad avser metoder och arbetssätt. Såväl aktörerna i pilotverksamheten som andra kommuner och myndigheter ska kunna dra nytta av de erfarenheter som görs i pilotverksamheten. Pilotverksamheten ska också ge underlag för hur det fortsatta arbetet inom strategin fram till 2032 bör bedrivas.

Villkor för bidraget

I det följande preciseras de villkor som gäller för det bidrag om ca 700 000 kronor per kommun som kommer att betalas ut till kommunerna i pilotverksamheten efter beslut.

Bidraget ska, i enlighet med vad som anges i skrivelsen 2011/12:56, användas för att bygga upp en struktur eller motsvarande långsiktig lösning i den kommunala förvaltningen för att förbättra romers inkludering inom framför allt områdena utbildning, arbete, hälsa och social omsorg. För bidraget gäller därutöver att kommunerna ska

- identifiera romers behov och eventuella problem genom nulägesbeskrivningar i samverkan med relevanta myndigheter,

- bedriva metodutveckling i centrala verksamheter såsom utbildning, arbete, hälsa och socialtjänst i samråd med relevanta myndigheter och vad gäller hälsa även med landstingen,
- dokumentera kontinuerligt och systematiskt de åtgärder som vidtas och noga följa upp dem och att planeringen av den externa utvärderingen integreras i planeringen av åtgärderna, och
- säkerställa lokal romsk delaktighet och lokalt romskt inflytande i utvecklingsarbetet.

Arbetet ska ske med utgångspunkt i Sveriges internationella åtaganden angående mänskliga rättigheter och med särskilt fokus på principen om icke-diskriminering, samt jämställdhet och barnets rättigheter.

Kommunerna har möjlighet att i den projekt- och aktivitetsplan som ska lämnas till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet) ange om de vill ansöka om bidrag för utbildning av brobyggare inom förskola, förskoleklass och grundskola. Kommunerna kan även söka bidrag för att i samarbete med ett landsting pröva hälsokommunikatörer. Information angående kriterier för dessa bidrag och vad som ska finnas med i ansökan kommer att skickas till kommunerna i anslutning till detta beslut.